

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS

RINCON 121

Entre Treinta y Tres é Iuzaingó

SEMANARI CATALÁ Y LITERARI

SUSCRICION ADELANTADA

Ciutat	Ps. 0.50
Campanya	" 0.60
Exterior	" 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, AGOST 14 DE 1887.

Supliquém als nostres agents y subscriptors de fora y de la Capital, que al notar lo mes petit retart ó falta en l' envió del periódich, ho posin en coneixement d' aquesta administració.

Aixís mateix devém dir que 'ls subscriptors que 's trobin en descubert procurarán posarse al corrent de la suscripció si volen llegir LA GRALLA.

DISCURS

LLEGIT EN LA FESTA DELS JOCHS FLORALS D' ENGUANY
PER LO REVERENT DON JAUME COLLELL,
PRESIDENT DEL CONSISTORI.

Mes ay! ¿qui sab, amichs de mon cor, quí sab si aqueixa gerda y olorosa florescencia es una il·lusió del nostre desitj y passatjera foguerada d' un amor tardá; quí sab si la llengua catalana fa com la vinya, que, segons diuhen, se carrega de pámpols y rahims l' any avans de invadirla la filoxera, ó be com los tarongers de Soller, que donan l' esplet millor quan á sas arrels ja s' arrapa la malura?

¿Qui sab si 'ns passa á nosaltres lo d' aquella trista cansó bretona que can-

tan ab fonda melancolía los fills de la vella Armónica? ¿La voleu saber? Escolteula:

"Los homes de la baixa Bretanya han fet un bonich bressol, un bressol finament treballat.

"Un bell bressol d' ivori tot clavetejat d' or y d' argent.

"D' or y d' argent clavetejat, y ells ara 'l van gronxant ab lo cor trist.

"Ara tot bressant, bressant, las llágrimas los hi van cayent dels ulls.

"Las llágrimas van cayent, llágrimas amargas: lo qui está dins del bressol se mor!

"Es mort, es mort ja fa molt temps, y ells lo van bressant, sempre cantant,

"Lo mon no te ja pels Bretons mes que neguits y penas del cor, quan ells se recordan del temps passat!"

¿Potser també 'l gronxarem nosaltres un mort en aqueix bressol d' ivori, engalanant de randasy flors de la renascuda Literatura? No, germans, nó; lo cor nos diu que no bressam un mort; nosaltres hi sentim aquí bategar novella vida, y no 'ns enganya 'l patriotisme quan nos diu que 'ls Jochs Florals no son una follera anacrónica, sino una vera renaixensa que cada any nos porta nous esplets y novas esperansas. Lo que créyam erm y pedregolar ha resul-

tat ser un goret de bona rahó, y no exagera qui diu que Catalunya, fent reviure sa literatura, salva y refá la llengua, y ab ella restaura la patria, perque la llengua aixís com es l' arxiu de las edats passadas, es la clau mestra de las generacions futuras.

Jo sento á voltas catalans que diuen que la llengua si no es lo de menos per la vida d' un poble, no passa de ser condició purament accidental. Donchs hem de dir y de repetir ben alt que la llengua es lo de més, que la llengua es lo monument mes autèntich d' un poble, la encarnació mes viva d' una nacionalitat; que la llengua es de totas las obras y de totas las institucions patrimoni secular d' una rassa, la que porta mes fortament grabada la sagrada senyal de son caràcter; y es casi una vulgaritat afirmar que 'l geni de la llengua es la imatge mes fael del geni nacional. Mentres mon será mon, la obra immortal de Cervantes, que sobreviuria á la ruina de Espanya, lo incomparable D. Quixot será ensemps que la delicia del esperit humá, la mes perfecta y comprensiva y lluminosa síntesis de la civilisació castellana.

Jo trobo en una de la mes altas doctrinas de la teologia católica una comparació, que m' apar no ha de calificar ningú d' atrevida, y que vos pot fer millor entendre aqueix concepte de l' alta transcendencia de la llengua. Aixís com, segons diuen los sagrats Doctors, per fer capir d' alguna manera 'l sublim dogma de la Trinitat, lo Pare entenentse á sí mateix engendra eternament al Fill, que es son Verb, sa paraula consubstancial y son perfet resplendor, y que del Pare y del Fill mú-

tuament amantse, ne procedeix la tercera persona, que es l' Esperit Sant; aixís jo entench y concebesch que en cert modo, en lo secret misteriós de l' ánima humana,—imatge de la Trinitat Beatíssima en sa substancia y en l' obrar de sas potencias—hi passa una operació consemblant, aixó es, que l' entendre y pensar engendran en cert modo 'l verb mental que s' encarna en la paraula, y que de la íntima relació del enteniment y del verb ne procedeix en lo cor del home primer que tot, l' amor de patria.

(Seguirá)

Lo Certámen de la Rat-Penat

La progressista societat catalanista Rat-Penat, ha acordat celebrar un Certámen literari pera lo 25 de Decembre vinent, segons podrán veurer nostres llegidors per lo Cartell que publiquem.

L' importancia d' aquest Certámen, segurament que será apreciat com se mereix en Catalunya, puig será lo primer qu' en platjas forasteras (per mes que sigan molt hospitalarias) hajen organisat los fills de "la Pubilla," per amor á ella y pera mimbar l' anyoransa que per sa terra senten.

Lo Certámen de la catalanista Rat-Penat, be pot considerarse com uns Jochs Florals de valúa, ja que si avuy no s' enlayra propositant temas de notable transcendencia, degudament recompensats, creyem de bona fé que l' any vinent podrá ferho, puig contarà ab mes temps, mes simpatías y major publicitat.

Nosaltres reclamem lo títol de Jochs Florals pera lo Certámen de la Rat-Penat, perque tenim la esperansa que reportará innumerables beneficis á nostra aymada pátria; creyem que deü ostentar lo lema de Pátria, Travall y Fraternitat, pera que totas las forsas intelectuals qu' avuy no tenen entrada en los tradicionals Jochs que se celebren en la Península, pujan esplayar sas ideyas; conquerint honra l' autor, al mateix temps que pot donar profit á la Pátria.

No creyem que se 'ns tildi de irreverents, perque proposem cambiar lo nom de "Fides" per altre molt mes convenient als interessos de la Pátria, lo mateix que l' d' "Amor" qu' ostenta lo lema dels Jochs Florals, propiament dits.

La trilogía que nosaltres proposem pera los venidors Jochs Florals de la Rat-Penat de Montevideo, compren encar que no tan gráficamente, mes, ab mes amplaria, lo propi que l' de "Pátria, Fides, Amor".

Indiscutible es lo nom primer ó sia l' de "Patria" com indiscutible es lo de "Travall, puig qu' aquet dignifica, y lo de "Fraternitat", es indiscutible també, puig que dintre d' éll hi cap la "Fé" lo mateix que l' "Amor."

Nosaltres creyem d' aquesta manera. La tradició nos diu que nostres avis creyan d' un' altre, mes nosaltres debben recordar que á mes de nets de nostres avis som germans de los fills del Sigle XIX.

AGUSTÍ J. Y ARGENTÓ.

PRIMERS

JOCHS FLORALS

QUE CELEBRARÁ

la Societat Catalanista Rat-Penat de Montevideo

LO 25 DE DECEMBRE DE 1887

MANTENEDORS

* JAUME FERRER Y BARCELÓ

Catedrático de Gramática General, Retórica y Gramática y Literatura Italiana de l' Universitat de Montevideo.

LLORENS A. PONS

Dr. en Filosofía y Teología, Canonge per oposició de la Catedral de Menorca.

J. BAITX Y BALIL

Director de lo semmanari catalú "La Gralla"

TOMÁS CLARAMUNT

Director de lo "Liceo Montevideoano" y ex-Inspector Departamental de Instrucción Publica.

J. HERNANDO

Redactor de "La Gralla"

A. FIOL DE PERERA

Dr. en Medicina y escritor

RICART CAMARGO

Catedrático de Matemáticas de la Universitat de Montevideo

ANTONI DE P. ALEU

Advocat, adjunt dels Jochs Florals de Barcelona y Redactor de "La Gralla"

PERE A. BERNAT

Redactor de "La España" de Montevideo.

A TOTS LOS ESCRITORS CATALANS VALENCIANS Y BALEARNS RESIDENTS EN AQUEST PAYS, EN LA MARE PATRIA Ó EN PAYS ESTRANY.

Salut.

Lo C. A. de la Societat Catalanista Rat-Penat, organizador de los primeros Jochs Florals que se celebrarán en la América del Sur, en nom dels NOU MANTENEDORS, vos prega á tots de concórrerhi á fi de contribuir ab vostre saber é inspi ació, al conreu de nostra hermosa llengua. Inspirats per lo nom sagrat de Pátria é inseguint la costumi de molts anys establerta, á fi de que siga d' avuy en avant pe' ls allunyats d' ella estímulo per aymarla mes, demana á tots los que sentiú ver amor per la terra catalana de venir á aixecar lo pesat vel que un fatal indiferentisme provinent d' odiosos descuits ha estés.

En nom de la Pátria, en nom del Consistori y de la So-

cietat, vos doném las nies corals mercés, al propi temps que posém en vostre coneixement, la forma del Certámen que regirá segons lo següent

CARTELL

FLOR NATURAL—Premi anomenat d' honor y cortesia que s' otorgará á la mes inspirada poesia de tema lliure. Lo qui l' obtinga, haurá de ferne present á la dama de sa elecció, que será proclamada Reyna de la Festa, la que entregará los premis restants als que 'n resultin guanyadors.

ENGLANTINA D' OR—A la poesia mes inspirada sobre *La ausencia de la Patria*.

VIOLA D' OR Y ARGENT, oferta per la Redacció de *La Gralla* á la millor memoria sobre los medis d' obrir mercat pera los productes catalans en lo Riu de la Plata.

PREMIS EXTRAORDINARIS

I—*Emblema social d' or* sobre una planxa d' argent ab la inscripció de la festa, al que millor descriga, ja en vers, a en prosa, los beneficis que reporta una societat catalanista lluny de la Pátria.

II—*Una ploma d' or*, premi ofert pe 'l President de la Societat En Pau Santias, al que millor canti las glorias de Catalunya á un nin de cinch mesos nascut en terra americana, á fi d' encendrer en son cor l' amor á la terra catalana.

III—*Una agulla d' or* representant una barretina—Premi ofert per En Jaume Solé á la mes inspirada poesia que millor descriga «La barretina».

IV—*Una espiga d' or y argent*, oferta per En Joseph Ribas, á la millor poesia «A la agricultura catalana».

V—*Una agulla d' or*, representant lo escut catalá, oferta per En J. Baitx y Balil (mantenedor) á la millor oda «A la independencia de Catalunya».

VI—*Un quadro al oli* (de Parra)—Premi ofert per En Joan Hernando (mantenedor) al millor treball en prosa ó vers «A la industria Catalana».

VII—*Un objeete artistich*—Premi ofert per En Antoni de P. Aleu (mantenedor) á la millor poesia humorística que descriga «Las trifulgas d' un ianigrant á sa arribada.»

VIII—*Un objeete d' art*—Premi ofert per En Enrich Ráfols, al millor treball humorístich, en prosa, de tema lliure.

IX—*La Divina Comedia*, edició ricament encuadernada, ilustració de G. Doré, premi ofert per l' ex-vis-president En Manel Tastás, á la millor poesia «A la mort de Pau Clarís.»

X—*Un brot de llover d' or y argent*—Premi ofert per En J. Ordeig, á la mes inspirada poesia «A las glorias dels geronins».

XI—*El Paraiso perdido*, edició ricament encuadernada, ilustració de G. Doré, premi ofert per En F. Cuspinera, á la mes inspirada poesia qu' á judici del Consistori siga digna del premi.

XII—*Un mate y bombilla d' argent*—Premi ofert per En Manel Lacau, al que millor descriga l' «Orígen de la herba-mate y sas aplicacions.»

XIII—*Una copa y plat d' argent cisellat*—Premi ofert per En Andreu Puyol, al que millor descriga «Las glorias de la Vall d' Aran.»

XIV—*Una áncora d' or y argent*—Al millor treball en vers sobre «La marina catalana».—Premi ofert per En J. M. Carulla.

XV—*Una rosa d' or y argent*—Oferta per En Pau Roure al que millor canti «Una visita á la ermita de la Verge de la Cisa.»

BASES

- 1—Tots los traballs que s' presentin, deurán estar escrits en catalá, valenciá ó balear.
- 2—Lo poeta que resulti guanyador de la *Flor Natural*, deurá ser present en l' acte de l' obertura dels plechs ó bé deurá tenir qui lo representi. No resultant aixis lo President del Consistori nombrará la Reyna de la Festa.
- 3—Las composicions tramesas, deurán anar acompañadas d' un plech clós que continga damunt, lo títol y lema de la composició y dintre lo nom de l' autor; advertintse que no será entregat lo premi á qui sentne guanyador y tenint facilitat de recullirlo, deixi personalment de ferho en lo acte de la festa.
- 4—La Junta Organizadora se reserva la propietat per espay de mitj any de las composicions premiadas.
- 5—Los plechs contenint lo nom dels autors corresponents als traballs no premiats, serán cremats publicament després d' oberts los dels autors qu' hajin obtingut premi y proclamats llurs noms.
- 6—Desd' avuy fins lo 10 de Decembre del present any, seran admesas las composicions optant als premis anunciats, ab lo bén entés que deurán ser inéditas y originals y endressarse á lo Secretari del Consistori (Dayman 127 Montevideo).

Fou firmat lo present cartell en Montevideo lo dia 10 d' Agost de l' any vint y nou de la restauració dels Jochs Florals y segon de la fundació de nostra Societat.

Per la J. Organizadora

M. CADENET.
Secretari.

P. SANTÍAS.
President.

RASGOS BIOGRÁFICHS

D' ALGUNS MAGDALENOS

Mireulo. Ha arribat á aquella edat qu' inspirá á Espronceda alló de «Treinta años, fu-
nesta edad de amargos desengaños.»

D' aqueixos n' ha tingut á cabassos, si val á dirho, y sab també lo que son las taulas del teatro, ahont hi ha rebut picaments de mans; pero may, y se 'n pot ben alabar, cap «explosió directa» de patatas y tronxos de col. No es com molts caps sense senderi que voldrian lo paper que tenen que representar plé dels epítetos de «Miserable, cobarde;» cá, ell preferia dir «á la roca t' aguardo,» si hi havia un bon brenar. En aquest rasgo 's coneix qu' era difícil que pujés á la «cumbre» del art.

Avuy dia, allunyat dels papers de galan y barba, lo veureu ab un bigoti de municipal, sério devant lo sexo lleig y somrihent ab las noyas y fins ab las vellas, per lo compte que li té com mestre d' obra prima ab casa parada.

En son temps, ha sigut un Tenorio que no ha pujat á palaus ni ha baixat á cabanyas; pero qu' ha corregut darrera las modistas y las raspas ab un afany de carbassas, que cap hortolá ha imaginat una cullita tan abundantíssima com las qu' ell ha rebut durant sa vida de «pipioli» enamorat.

Las paraulas fortas las pronuncia en tono sentenciós y, aixó si, ab italiá: no 'n fa cas del llatí perque es una llengua que li varen dir qu' era morta. Quant se despedeix, sempre diu que té *buona sera*. Ja te la pots guardar pera ferne ciris pasquals, penso jo. Cada cual ab las sevas manías! Ves que li puch fer jo, si está carregat de «cera»; que la vengui.

Si no se li esgarria la cria, que no es probable, tenim en aquest Magdaleno en camí de fer una fortuna, y la vritat, se la mereix. Si jo pogués parlar de lo que sé al respecte..... mes no es bo esbombar que posseheix casa, terrenos, un gran projecte d' éxit segur, y que está per caurer á la garxola: vol casarse. Caratsus si ho sabian mes de quatre!..... No, no; muxoni.

ENRICH RAFOLS.

FAULA

L' AVARO Y L' ENVEJÓS.

(Ideya de Aviano, segons Príncipe)

Si: l' Avaro y lo Envejós,
varen convindre tots dos
demanar en un moment
al Creador prepotent,
que 'ls fes quiscuna mercé
ja que dolents los va fé!
Y aixis qu' ho hagueran pensat,
dret al cel s' han enfilat;
mes, San Pere 'ls va sortir
y tot enutjat, los va dir:
—¡No passeu d' assi 'l lllindar
qu' al cel no podeu entrar.
—¡Es que volém parlá ab Deu,
digueren los dos molt breu.
—¡Donchs espereus una estona
qu' enviaré allá una persona
pera avisá 'l Creador...
—Digué en Pere ab grant furor.
¡Y al instant lo Pare Etern
voltat de llum com infern
va vindre devant de tots,
dihent, cridant aquets mots:
—¡Qué demaneu condemnats
á ésser dolents é infamats?..
—L' Avaro mes atrevit
va dirli fent l' afligit:
—Lo que demaném, Senyó,
que nos condoneu lo dó
per' satisfer lo desitj
que 'ns abat de mitj á mitj.
—La Divina Providencia,
tot Sabiduria y Clemencia,
va escoltar tota enutjada
d' aquells dolents la pensada;
pero á la fi ab veu de tró
va ferlos hi aquest sermó:
—¡Sia lo que eulvo; pero...
com que temo y desespero
que no quedareu contents,
poso los pactes següents:
Lo que demani 'l primer
ho tindrà tot per enter:
y l' altre qu' haurá callat
gosará 'l mateix, doblat.
—L' Avaro, al ohir aixó

li va agafá un tremoló
sols pensar si éll demanaba
doble l' envejós gosaba....
restá mut fentse 'l distret.
Llavors, Deu fent ús del Dret,
veyent que 'l Avaro calla,
diu al altre que 's baralla
ple d' enveja, en si mateix:
—¡Parla, tu, donchs, ja qu' aqueix
ha quedat mut com un mort.
—L' Envejós per igual sort
tement que l' Avar guanyés
va quedar sense dir res.
Veyentlos, Deu, tant ruins
y entenent sos dolents fins,
va dirlos:—¡Vostre conhort
lo decidirá la sort.
—Y cridant á un Seraff
que 's trobava prop d' allí,
tot amorós, li mana
qu' á un de 'ls dos fes parlá:
y, l' innocent, tot confós
va designar l' Envejós.
Aquest, tot plé de verí
y encés de rábia va di:
—¡Perqué may demanar tórni,
os demano que 'm feu bórni.
Y baixet deya—¡Renego....
pero l' altre queda cego!...
—Ohint aixó 'l Pare Etern,
va cridar los del Infern
que obehint al crit de Deu,
d' allí á puntadas de peu
los van llensar á la Terra,
y desde llavors fan guerra
á las virtuts d' una Creu.

Lo CEGO.

PIFIAS

Ja comensarem á tenir coneixement palpable de 'ls efectes de 'l *llibre cambi* implantat en Espanya.

A mes de 'ls comissionistas de Tarrassa y Sabadell, que han vingut ab mostrás de teixits, sabem qu' hi há també un important fabricant d' Alcoy, que ha vingut ab l' intenció d' obrir mercat á sos productes. Los so-

cis del *Gobden. Club* senyors Moret, Castelar y comparsa dehuen estar joyosos de 'ls *benefichs* resultats de son sistema.

—†—

¡Hi ha glorias que 's panseixen! L' académich de la llengua catalana, l' autor de 'ls *Cants d' Italia*, lo Mestre en Gay Saber, lo cantor de 'l *Guant del degollat*, y *Los quatre pals de sanch*, ha respost en castellá á una nota de la societat catalanista *Rat-Penat*.

Ara si que compremem que es incompatible lo cárrech de ministre d' Espanya. ab l' amor á sa terra natal.

—†—

La casa de 'ls amichs Cuspincra Teix, ha rebut una gran remesa de llibres catalans, entre 'ls que hi trobém l' *Historia de Catalunya* per lo senyor Aulestia y una coleció de quadros á la ploma, deguts á la ben trempada de nostre coloborador En Simon Alsina y Clos.

Ja ho sabeu, llegidors.

—†—

Dintre poch veurá la llum en Buenos Aires un periódich redactat en catalá y qual titol será «La Papallona».

Avant germans de l' altre vora del Plata, per aquest camí es per hont debém anar si un dia volem emanciparnos de la tutela de Madrid.

—†—

Lo cónsul d' Espanya en Asuncion del Paraguay, ha dirigit al President de la comissió directiva de l' Exposició Universal de Barcelona un ofici en que li dona conta de la adhesió oficial d' aquella Republica á dita Exposició.

Sabém que á principis d' abril lo Govern del Paraguay va acordar concórrer á l' Exposició pera lo qual s' estan reunint ja los productes que disposa presentarhi.

¡Y la República O. del Uruguay no imitará á sa germana? ¡Qué pensa y quins travalls ha fet en eix sentit nostre Sr. Ministre, D. Juli d' Arellano?

—†—

Ha causat gran content entre los estrangers

l'aplassament de l'inauguració de l'Exposició Universal de Barcelona, puix aixís disposan de mes temps pera enviarhi sos articles.

Al mateix temps també li ha donat gran reals, lo haber decidit que 'l municipi de Barcelona siga 'l que la fassi puix així té l'importancia que de dret deu tenir.

Está definitivament resolt que lo gran Palau de l'Industria y 'l comerç s'acabi ab arreglo al projecte que ha vingut servint de base á sa construcció. Avans de dos mesos, si 's vol, podrán los expositors procedir á sas instalacions parcials.

¡CABRERA!

NOVELA DE COSTUMS CATALANAS

PER

“L. O. GREGO”

Montevideo—Febrer del any vintiset de la Restauració
dels Jochs Florals

CAPITOL XI

La sentada á casa en Badell

—¡Esquirol!—Digué 'n Malla.

—¡Firmes!—Va contestá 'n Fortuny.

—¡Be, be, deixet d'exersissi, y digas com anat la cosa.

—¡Com anat? que la Superiora no vol *entregar* la carta ni á mi, ni al rey. Aqueixas son las paraulas que m'ha dit.

—¡Hi ha dit molt be!...—Va respondrer una veu nova ficantse á la conversa tot hi entran á la cambra esmentada.

El qu' aixís va parlar era mossen Francés, rectó de la vila, que per haverse entretingut una estoneta enrahonant ab algunas personas, havia retardat lo anar á la casa, y es per aixó que 'l agutzil va assolir á élla primer que á éll.

Tant lo senyor Badell com lo Batlle, aixís

que 'l veijeren, s'aixecaren de ses sitich y acostanthe un altre l'agutzil, aprop d'aquells, en éll se va seure lo rectó.

—¡Bon dia y bona hora nos dó Deu!—Va esclamar mossen Francés, al seurers.

—¡Tinga molt bon dia, senyor rectó!—Respondgueren tots los demés.

—¡Felip!—Va dir tot seguit lo Batlle á 'l Agutzil.—¡Sortiu á fora y espereu á la entrada.

—Aixís ho feu en Feliu, y allavoras lo rectó posant en serie at son rostre, se diriji al senyor Badell, donantli disculpas per haver vingut á sa casa sensa ésser cridat; pero havent sapigut que 'n ella hi havia una sentada en la qual s'havian d'ecbrinar cosas de personas, y essént éll, una d'ellas, era per lo dit qu'havia comparegut en aquella hora.

—¡Senyor rectó:—va contestar lo senyor Badell—las portas d'aquesta casa estan sempre obertas pera totas aquellas personas que 'ls fassi menester quelcom; y pe 'l senyor rectó, en primera ratlla, sempre que á éll li plahui.

—¡Vos donch moltas mercés per vostras afalagadoras paraulas—va dir mossen Francés y de prompte afeji—já que també aqui hi ha lo Batlle, desitjaria sebrer que son aquets óys y rancúnias que sobre mi se volen estimbá? ...

—¡Já veurá, senyor rectó,—tot seguit va dí 'n Badell—en Pau, es un bon home, jelós de l'autoritat que desempenya. Jo no estich ben enterat de lo que passa; pero he oit d'una carta, la qual está en poder de la Jermana Superiora del col-leji, y aquesta carta es la qu'ha donat lloch á que 'l Batlle vegés mimbadas las sevas atribucions; pero apart d'aixó se pot assegurar, tan per part del Batlle, com per la meva, que cap óyd ni rancúnia preventiva hi ha en contra de vosté, y sí tan sols una petita ecsaltació de carácter filla de lo que ja s'ha hindicat.

—¡Jo, hi escoltat ab molt gust las aclaracions vostres, Badell,—va di 'l rectó—y per aclarar encara mes, no sols lo present assumpto si no altres que póden sobrevindre, dech fer present, que, lo rectó no sols está posat per revelar y ensenyar los misteris de nostre santa relijió, sino qu'essént pare d'ánimas no pot negar ni almoína ni concell á ningú qu'ho

necessiti. De consegüent, havent vingut á implorar concell los pares de la Maria, per cosas que no dech dir, los vaig donar la carta que la Superiora, cumplint la obligació de Jermana y senyora, s' ha negat á entregarla á l' agutzil que la ha reclamaba á nom de la justicia!

Sr. Presidente de la Sociedad Catalanista *Rat-Penat* de Montevideo.

Muy Sr mio y de mi mayor aprecio. Por conducto de nuestro ilustre poeta Don Jacinto Verdaguer, he recibido la credencial que me envia esa Sociedad, nombrándome Socio honorario.

Agradezco á V. V. muchísimo la distincion, que acepto muy gustoso felicitándome que tan léjos de la pátria mantengan tan vivo el cúlto de la materua lengua.

Ruego á V. se digne saludar en mi nombre á todos los compañeros ofreciéndome de V. V. muy atº S. S.

VICTOR BALAGUER.

Sr. President de la Societat Catalanista *Rat-Penat* de Montevideo.

Res mes satisfactori, res mes plascent pera tot cor catalá que estima la terra ab febrós entusiasme que sentir com aqueix amor se trasplacta y viu en llunyanas terras sense l' escalt de son carinyos y maternal alé.

Vostra entusiasta comunicació arribada aquí ab algnn retrás fou llegida en Concell General y acullida com acullirse deu lo saludo benhaurat dels germans ausents.

Los propòsits vostres, si be nascuts de causas distintas de las que aquí 'ns empenyen, son nobles y sublins, puig que á mes de tenir per norma l' amor á la mare patria, se basan en lo problema que induptablement porta als pobles á la realisació complerta de las mes preciadas aspiracions; problema que dintre del progrés indefinit de la societat moderna, se destaca com estela enlluernadora, mostrant á todas las generacions son eternal ¡Avant!

Aquesta paraula que porta d' un mon al altre los sublins y soberans eféctes de la ciencia, imatge propia del progrés, que tot ho remou y anima, ha ressonat en nostres cors entusiasmat de la manera mes agradable y simpática, puig que junt al nom de nostra terra forman lo lema de vostre social escut.

Plaunos que abjunts los esforços de nostres ausents germans ab nostres febles esforços, pugam dar á nostra aymada terra lo bienestar social que en be sa desitjada llibertat li manca; que pugam realisar son abatut carácter

y donar á sa esglayada fesomia lo fresch y agradable colorit dels pobles mes avansats en lo camí de la llibertat y del progrés.

Seguiune lo camí empres ab enérgica fermesa, que si es cert que pot proporcionarvos los disgustos naturals y consegüents de la lluyta, en cambi mes gran será la satisfacció que ompli vostre cor lo dia que pugau veurer á Catalunya lliure d' una tutela estranya que la esclafa y la denigra.

Aquí quedem esperant novas de vostres progressius traballs y ab lo bon desitj de servos útils en alguna cosa y al mateix temps que fem vots per vostra causa que es la nostra vos enviém lo mes pur y cordial saludo enclos dintre de nostre lema,

¡Catalunya y Avant!

Barcelona 7 Juliol 1887.

Lo Secretari
JOSEPH RUIZ.

Lo President
V. ALMIRALL.

Soluciones á lo insertat en lo número an rtoí

1—Pi-lo-ta.

2—Gra-lla.

Han enviat soluciones los ciutadants següents:

Un Tranquil, Carlos Xapa y Saballs.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR DE LA GRALLA

V. Giralt—Hi anirá lo que 'ns envía.

Anima de XX. Que Deu vos tinga, allá hont mes convinga.

PAU SANTJAS

ARQUITECTE

y professor de dibuix lineal, lavat y topogràfic h

—

Projectes d' edificis públics y particulars,
aixecament de planos,
divisions de propietats, peritajes y tassacions.

Carrer Yagaron 302